

LETO (VOL.) XI. JANUARY 11. 1919. ŠTEV. (No.) 1.

AVE MARIA

KATOLIŠKI LIST ZA SLOVENCE
V AMERIKI.

Izhaja vsako drugo soboto.
Published every second Saturday by

Ave Maria Publishing Co.

62 ST. MARKS PL., NEW YORK, N. Y.

"Published and distributed under permit (No. 650) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of New York, N. Y. By order of "the President, A. S. Burleson, Postmaster General."

"Entered as Second Class Matter May 25, 1918, at the Post Office at New York, N. Y. under the Act of March 3, 1879."

"AVE MARIA"

62 ST. MARK'S PLACE NEW YORK, N. Y.

Published every second Saturday in the interest of the Order of Saint Francis, by the Ave Maria Publishing Company.

Subscription: \$2.00 per year.

"Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 Act of October 3, 1917, authorized on July 26, 1918".

ZAHVALE.

Po obljubi se javno zahvalim Materi božji za uslišano prošnjo in ljubo zdravje. **Jera Vesel, Cleveland, O.**

Moj sin je bil na smrt bolan in doktor je obupal nad njegovim zdravjem. Zatekla sem se v molitvi k Materi božji, ker edino upanje mi je bila ona in uslišana sem bila. Zato čast in hvala Mariji prečisti Devici zdravju bolnikov. **M. H. Joliet, Ill.**

Po obljubi se zahvaljujem v Ave Maria nebeški Materi za zdravje. Kdor v Marijo zaupa, ni zapuščen. **M. U. Eveleth, Minn.**

Obljubila sem Mariji javno zahvalo v listu Ave Maria za uslišano prošnjo v bolezni. Bila sem uslišana. Zato čast in hvala Mariji zdravju bolnikov. **M. S. Rice, Minn.**

Cela Zupančeva družina javno izpolnjuje svojo obljubo Mariji Materi milosti in presv. Srcu Jezusovemu za čudovito ozdravljenje. Bolni smo bili vsi na španski influenci in plućnici. Zdravnik je rekel, da so ure štete. Jaz žena sem padla na kolena pred Marijino podobo s polnim zaupanjem in prosila zdravja. Obljubila sem v podporo lista Ave Maria \$5.00. Bili smo uslišani. Čast in hvala Mariji in Srcu Jezusovemu za usmiljenje in pomoč! **Družina Andrej in Terezija Zupanc, Gilbert, Minn.**

Zahvaljujem se Materi božji, da nas je obvarovala pred hudo boleznijo, ki je tako hudo razsajala po Ameriki. Prosi o Marija še naprej za nas in nam daj ljubo zdravje. **Marija Klemenčič, Cleveland, O.**

Zahvaljujem se Mariji Pomočnici za hitro pomoč v bolezni in za ljubo zdravje. **J. J. Hermine, Pa.**

S tem izpolnjujem obljubo Mariji Pomočnici kristjanov in po ljubezni mali dar za A. M. Bili smo prav vsi bolni in zatekli smo se k Mariji P. K. Vsi smo srečno preboleli in smo zopet vsi zdravi. **Ivana Vrtačnik Bridgeville, Pa.**

Prisrčno se zahvalim Mariji Pomočnici za vse, kar sem jo prosila in sem bila uslišana in zahvalo obljubila. **Mrs. Mary Salokar, Valley, Wash.**

Srčno se zahvaljujem jaz in moja hčerka Mariji Materi božji, presvetemu Srcu Jezusovemu za uslišano prošnjo in za povrnitev zdravja od hude bolezni. **Mary Muc, Lorain, O.**

Obljubila sem, ako ozdravim Mariji Devici in Sv. Srancišku Seraf. zahvalo, ker sem bila zelo bolna in sem mislila, da ne bom več okrevala, pa Sv. Devica in sv. Francisek sta mi zopet izprosila zdravje, za kar se jima goreče zahvaljujem. **J. W. Cleveland, O.**

Obljubila sem zahvalo v A. M. Mariji M. božji in dar v podporo lista \$5.00, če moja dva sina ostaneta živa in sta bila na bojnem polju. Dobila sem pismo, da sta še oba živa in zdrava. Stem izpolnjujem svojo obljubo. **Terezija Štefanič, Tower, Minn.**

Po obljubi se javno zahvalim v t. A. M. Materi božji za uslišano prošnjo. **Mary Jerich, Ely, Minn.**

Obljubili sva se javno zahvaliti Materi božji za zadobljeno zdravje, ki nama ga je ljubi Bog podelil na njeno priprošnjo. **Sestri: Mary Otrin in Helena Marn, Ely, Minn.**

S tem izpolnjujem svojo obljubo, ki sem jo obljubila v hudi bolezni. Zaupno sem se zatekla k Mariji zdravju bolnikov in bila sem uslišana, zato se ji srčno zahvaljujem za uslišano prošnjo. **Neža Fugina, Ely, Minn.**

Po obljubi izrekam svojo hvaležnost v čast Mariji Brezmadežni in presv. Srcu Jezusovemu v svojem imenu in v imenu cele moje družine za zadobljeno zdravje. **Franciška Ponikvar West hullman, Ill.**

Javno se zahvalim Mariji za ozdravljenje mojega moža in brata. Bolni smo bili vsi, šest po številu. Mož in brata se je prijela plućnica. Že je zdravnik dajal malo upanja in prosila sem Marijo pomoči. Bila sem uslišana. **Mrs. Marg. Zvanut, St. Louis, Mo.**

New York, N. Y. Za vedno je zatisnila oči dne 21. dec ob 9:30 zvečer vzorna in vrla žena gospa Franciška Škrabar, soproga znanega newyorškega poštenjaka g. Alojzija Škrabar. Pri vseh narodnih podjetjih je bila navdušena delavka. Naj ji bo lahko tuja zemlja.

* * *

Zaljuči soprog se zahvaljuje vsem prijateljem, ki so obiskali njegovo nepozabno ženo v bolezni in na mrtvaškem odru, vsem darovalcem venecy in ovin, ki so blago pokojnico spremili na zadnji poti v cerkev na St. Mark's Place in od tam na pokopališče Sv. Trojice. Vsem prisrčni Bog plačaj!

11 48132
+

SKLEPI ZA NOVO LETO.

V knjigo tvojega življenja je zapisal angel varih novo letnico: 1919. Koliko listov bo še napisal, ni znano nikomur. Vsakdo pa želi, da bi ne prišlo na te liste nič slabega, da bi se takrat, ko bo smrtni angel zapisal v knjigo "Amen", glasila sodba večnega Sodnika: "N. N. gre v nebesa." Da bo torej v knjigi tvojega življenja zapisanega veliko dobrega, da bo tvoj odgovor pred sodnikom lahek, zato napravi takoj v začetku leta nekaj trdnih sklepov, ki jih pa moraš seveda izvrševati. Nekaj takih sklepov sem dobil v neki knjigi in tu ti jih podajam. Skleni torej:

1. V novem letu naj ne mine noben dan brez molitve. Moli zjutraj in zvečer, moli pred jedjo in po jedi, zraven pa misli, da je molitev pogovor z Bogom! To bo prav lahko spolnovati.
2. Noben dan naj ne mine brez dobrega namena: Vse v čast božjo! Koliko se trudi ubogi delavec, kako

se ubija nikdar ugnani kmet; a kako žalostno je, ko ga slišimo pri delu preklinjati! Na tako delo Bog ne da svojega blagoslova.

3. Noben dan naj ne mine brez zatajevanja samega sebe. To je pa pretežko, mi pravite. Saj ni res: samo začeti je težko. Namesto da greš v soboto zvečer v slabo družbo, pojdi domu, namesto da se v nedeljo valjaš po cestnih jarkih, ostani doma pri svoji družini! Le poskusi, bo že šlo!
4. Noben dan naj ne mine brez dobrega sklepa, varovati se greha. Malo dobre volje, pa bo tudi šlo. Tako poskusi živeti skozi celo leto 1919, in če ti je božja previdnost odločila daljše življenje, vstrajaj pri teh sklepih še dalje. Tvoja dela bodo zapisana z zlatimi črkami v knjigi življenja in ko bo prišla ura ločitve, takrat se gotovo ne boš kesal, da si tako ravnal!

PZ 29/1980

AVE MARIA.

P. W.

(Dalje)

Vse, kar je bilo do sedaj povedano o Marijinem češčenju, je potrjeno v besedah, s katerimi je nadangelj Gabriel pozdravil Marijo. Že takoj prve besede: "Češčena si Marija" so jasen dokaz, kako visoko Bog Oče nebeški časti Marijo. Besede so takorekoč poročno pismo Mariji, katero je človeštvo sprejelo, in priznalo že blizu 2000 let.

Pozdrav, katerega je nadangelj Gabriel prinesel iz nebes, je pa tudi očitno priznanje visoke časti Marije pred vsemi drugimi svetniki. Mlademu francoskemu kralju Ludviku XV. je bila izbrana za ženo Marija Leszinski hči pregnanega poljskega kralja Leszinski. Biti kraljica francoska je bila v onih časih za vsako princezino največja čast. Lahko si torej mislimo kako veliko iznenadenje je bila ta novica za pregnanega kralja, ki je takrat živel na Elsaškem. Veselja sa tresoč stopi kralj v sobo kraljice in nje hčere Marije ter vzklikne: Takoj pokleknite in zahvalite Boga, kajti veselo novico Vam imam povedati." Pobožna mladenka pa, na vse drugo prej misleč, kot pa na kraljevi prestol na Francoskem, pravi: "Ali bode te zopet kralj na Poljskem?" — "Ne, ne, toda ti bodeš kraljica na Francoskem."

Toda, ljubi čitatelj, kaj ne, kaj pa je ta

čast v primeri s "kraljico nebes." Kolik vendar je razloček! Koliko večje presečenjenje je moral biti pozdrav, katerega je angelj Gabriel prinesel z nebes, v tiho celico v Nazaretu skromni, nepoznani devi: "Marija prinašam ti veselo novico; ti boš Mati Sina božjega, ti boš kraljica nebes! Velikanska je bila čast, v resnici, visoko je bila povzdignjena. Kaj čuda, da v svojem slavospevu da duška svojim srčnim čutom: "Respexit humilitatem ancillae suae ozrl se je na priprostost svoje dekle."

Tridesetletna vojska je bila strašna žaloigra, ki je celo Evropo do dna pretresla. Na odru igrale so odlične osebe častno ulogo, bilo jih je pa tudi dosti, ki so delali ravno nasprotno. Kaj čuda, da so se še gledalci, neutralni narodi, začeli medseboj grdo gledati, ter drug drugega napadati. Da žalostne so bile razmere narodov takrat, skoraj tako žalosne kot danes. Kako storiti konec prelivanju nedolžne krvi, kako umiriti narode? to je bilo vprašanje, katero rešiti so se najučenejši veleumni zastonj prizadevali. Bog sam je posegel vmes. Izvolil si je način sprave, vzbudil je posredovatelja, ali boljše posredovateljico; ne kakoršno si je morda svet mislil, ampak neko prav ponižno, nepoznato osebo v samostanu v Roveredo na Tirolskem.

Bila je bl. Ivana Marija od Križa.

Nekega dne zatopljena v molitvi zdi se ji, da sliši glas od zgoraj: Razprostrti te hočem ven v svet, kakor mrežo, s katero bom lovil duše za nebesa. Polagam ti na srce duše vsakega stanu, vsake stopinje obojega spola. Podpiraj jih s svojo molitvijo, opominjaj jih k dobremu, tolaži žalostne, pomagaj omahujočim, in pokrepi boječe in obupane. Ti zamoreš vse v njem, ki ti daje moč. Moja milost ne bo nikdar izostala." Pobožna nuna spozna voljo božjo v teh besedah. Nemudoma se pripravi za delo. Njena pisma so bila naslovljena do mnogih slavnih vojskovodij. Povedala jim je brez ovinkov, kaj je njih dolžnost, kaj imajo storiti, kaj opustiti. Generalu Matija Gallasso je povedala da je Wallenstein izdajalec; naročila mu je da naj udari na Švede. General jo je ubogal in 7. sept. l. 1634 premagal Gustav Adolfa.

Zanimivo je kar se pripoveduje o Avstrijskem diplomatu Paul Hoscher, ki je pri parlamentu v Regensburgu zastopal verske in politične zadeve Avstrije. Mož je bil učenjak seveda, toda visok. Še na mari mu ni prišlo, da bi se zmenil za svet kake ženske. Dolgo se ustavlja blaženi nuni, slednjič jo vendar le obiše. Par dni pozneje bil je pri pojedini grofa Giovanni, tih in zamišljen. Prijazno ga nagovori grof: "Ljubi Paul, ali morda prihajate iz Roveredo?" "Seveda" mu odgovori Hoscher, "in še sedaj me kosti bole od padca s konja." Predstavljen je bil namreč Ivani Mariji od Križa, ki mu pa takoj brez premisleka reče: "Dragi prijatelj, ali vendar že nimate dosti svojih visokoletečih idealov. Vi bi vendar enkrat že morali sprevidei, da ste pred Bogom nič kot — berač." To pa ga zadene kot blisk iz jasnega neba. Tako govoriti si še noben ni predrznil. Nehote pade na kolena ter skesano prizna svoj greh. Ona pa ga dvigne in mu pravi: Vi prav zaprav niste nobena umazana, toda prazna posoda, kate-

ro bo Bog z svojo milostjo napolnil, tako da bode veliko dobrega storili za vero in domovino." Kaj čuda, da se je diplomat popolnoma udal njenemu vodstvu. Sam je potem rad pripoznal, kadar je sledil nasvetu redovnice v Roveredo, da mu je vedno vse po sreči šlo, pa če je po svoji glavi delal?

Kar torej je bila pobožna redovnica v Roveredo za svoj čas in svetovne razmere, to in še veliko več je Marija, ne le samo za nekaj časa, ne le za posamezne narode, ampak za vse čase in vse narode celega sveta. "Glej razprostrl sem te po svetu, kot mrežo, s katero bom lovil duše za nebesa. Polagam ti na srce duše vsakega stanu, vsake stopinje obojega spola. Podpiraj jih s svojo molitvijo, opominjaj jih k dobremu, tolaži žalostne, pomagaj omahujočim, pokrepi boječe in obupne. Ti zamoreš vse v njem, ki ti daje moč. Moja milost ne bo nikdar izostala."

Sedaj seveda nam ni mogoče ceniti njen delokrog, ne razumeti vpliv, ki ga ima Marija na celi svet. Toda ko enkrat pade zastor, in se pred našimi duševnimi očmi pojavi oder celega sveta, kjer bodo predstavljeni vsi narodi od prvega človeka do zadnjega, potem še le bomo videli in spoznali velikanski vpliv, ki ji je bil dan od Boga. Videli bomo neštevilne množice duš, ki se le njej morajo zahvaliti za rešitev, da videli bomo kako prav je imel sv. Janez, ko je pisal v svojem zamaknjenju sledeče besede: In prikazalo se je veliko znamenje na nebu: Žena s solncem oblečena, mesec pod nogami in znamenje na nebu, glej, velik krvavorudeč zmaj s sedmimi glavami, in desetimi rogovi, in na njegovih glavah sedem kron . . . Bil pa je zmaj jezen na ženo, in je šel, da začne boj z drugim njenim zarodom ki se je držal božjih zapovedi in imel znamenje Jezusa Kristusa na sebi."

Pozdrav torej nebeškega poslanca nam jasno kaže, kako visoko je Bog Marijo

čislal. To naj pa tudi vsakega katoličana bodri, da se s popolnim zaupanjem zateče k Njej v vsaki težavi, v vsaki potrebi, ravno kakor se je v pismu nadškof Maksimilijam iz Kobina zatekel k bl. Ivani od križa: Naj bi Bog po vaših molitvah in priprošnjah posvetil in vodil vsa moja dejanja, da bom zamogel voditi sebe in druge meni poverjene v varno zavetje nebeškega pristanišča."

Pobožna pravljica nam ve povedati o sv. Solinu, da je bil on enih tistih srečnih, o katerih govori Zveličar, ko pravi: Blagor njim, ki so ubogi v duhu. Uboštvo svojega duha je ta svetnik kazal s tem, da se je dan za dnem za veje nekega drevesa se držeč neprenehoma ujčkal med tem pa ves čas pel: Ave Maria (Češčena si Marija). Kaj čuda da so ga mimo idoči imeli za norca, se mu smejali in mu vsako miloščino s pikrimi opazkami osolili. Vse to

pa Solina ni motilo, on se je ne meneč se za celi svet dalje ujčkal in pel. Nekega jutra pa se ni več ujčkal, ampak našli so ga pod drevesem ležečega z vedno slabejšim glasom pojočega — Ave Maria — dokler se ni duša dvignila v zračne višave. Pokopali so ga pod istim drevesom. Toda Bog pa je hotel osramotiti modre sveta. Na čudežen način je pokazal, kako ljub mu je bil preprosti Solin. Pri njegovem pogrebu se začno veje drevesa vzdigovati in nižati ravno kot, da bi se kdo zibal na njih. Na vsakem lističu pa se je svetilo ime — Ave Maria —

Gotovo je, da pozdrav — Ave Maria — Češčena si Marija še prav nič ni zgubil na svoji moči. Dal Bog, da bi ljudje posnemali sv. Solina in v preprostosti in ponižnosti srca mnogokrat izgovarjali Anđeljski pozdrav — Češčena si Marija. —

(Dalje prih.)

V NEBESIH SKLENJEN.

Že z avoljo tega, da bi svojo ubogo mater z obilo družino obdarovano vdovo, nekoliko razbremenila, bi se ne bila branila Kočarjeva Marička stopiti v zakon.

"O, ti bi že osrečila svojega moža", ji je dejala oni dan mati. — Marička je bila namreč kaj pridno dekle, poleg tega razumna, varčna, delavna, pobožna; o njeni lepoti ni, da bi govoril. Sto in sto mladih gospa in gospodičen bi ji zavidalo njeno postavo in obrazek.

"O, ti bi že osrečila moža. Samo ne sklepa zakon nikdar s pijancem, s takim, ki nima vere ali pa mu je vera le postranska reč s takim, ki bi ne mogel svoje družine preživiti in s takim, ki bi ga ne mogla od srca rada imeti."

Ah, in pri vseh, ki so doslej takole malo mislili na Maričko, je manjkalo zdaj te, zdaj one tako važne točke skrbno sestavljenega materinega možitvenega recepta, ali pa celo vseh . . .

* * *

Po prizadevanju gospoda župnika se je ustanovila v tisti fari Marijina družba. Ena prvih, ki so pristopile, je bila kočarjeva Marička, z vso prirojeno čilostjo svojega duha, z navdušenjem in gorečnostjo se je bila oprijela prelepe misli Marijine družbe ter je postala najvestnejša Marijina hči v družbi.

Sedaj ni več mislila toliko na možiteve; vdajala se je celo željam svojega srca, da bi ostala vedno devica. In mladi fantje so si v svoji nevednosti govorili: "Marijini otroci, e, ti niso zdaj več za svet, za zakon. S temi ni nič!

Le nekateri so zares prav vedeli, kakšen namen in pomen imajo Marijine družbe in med temi je bil v prvi vrsti Korenov France. Ko se nekoč primeri, da je naletel v nedeljo po prvi maši z našo družbenico skupaj, ji naglo zašepče: "Marička, lepo to, veseli me, da si že postala svetovavka in celo tajnica pri družbi!" — Ob enem ji odkritosrčno poda roko, da je zarudela ter, kakor bi trenil odhitela dalje. In oddaleč mu je prikimala hvaležno češ: "Bog ti povrni prijaznost, France!"

* * *

Kdo pa je bil ta Korenov France? Krasen mladenič! Edini dedič nezadolženega, velikega posestva. Čisto in brez madeža je bilo njegovo življenje. Vsi so ga spoštovali in ga bili veseli; edino ena oseba ni bila v neki zadevi z njim zadovoljna, — njegova lastna mati.

Ta je namreč bila izmed onih ne redko sejanih žena, ki svojim otrokom same neveste izbirajo in ki imajo edino željo, da bi bila njih bodoča sinaha iz imenitne rod-

bine, po kateri bi se njih hiša tembolj blestela . . .

Zato pa se ni mogla sprijazniti z mislijo, da bi bilo sploh mogoče, da bi njen sin — velik, nezadolžen posestnik — pripeljal kedaj preprosto kočarjevo Maričko k hiši?

Vselej je zaropotala nad sinom, ki ni vpošteval njenih srčnih želja ter jih kar na kratko odgovoril: "Mati, jaz vzamem kočarjevo Maričko! — To ali pa nobene!"

Minili so meseci, minilo je leto, Maričko so medtem izvolili enoglasno za prednico Marijine družbe. In France je vstrajal pri svojem sklepu: To ali pa nobene! Pa ni silil prav nič, ampak mirno je čakal, kaj prinese čas in — pridno molil, da bi se vse prav izteklo, kakor je volja božja.

In vendar se je naposled premislila tudi mati. . Kako je to prišlo?

Škofa je vsprejela vsa fara prav lepo, najlepše pa Marijina družba.

Škof so izrazili svoje posebno veselje nad tem, da se je ustanovila Marijina družba v fari. Razgovarjali so se dolgo časa, dalje kot z županom in občinskimi svetovalci, dalje kot z nadučiteljem in grajščinskim oskrbnikom, dalje kot z načelnikom gasilnega društva in s starostom ve teranov, skratka, razgovarjali so se najdalje s prednico Marijine družbe.

Sami goreč družbenik, so poizvedovali cerkveni knez po številu Marijinih otrok ter onih, ki se pripravljajo za sprejem v Marijino družbo; dalje, če imajo primeren prostor za zbirališče, kolikokrat prejemajo skupno sv. obhajilo itd.

Korenka je komaj mogla verjeti svojim očem! Čudno! Ta kočarjeva Marička — pa tako počeščena. Dobila je spoštovanje pred njo!

In kako vzorno se je vedla Marička! Pri vsej svoji deviški ponižnosti je kazala neko občudovanja vredno neprisiljenost in odločnost. Kaka princezinja bi ne mogla boljše pogoditi!

Pri slovesni maši kakor tudi popoldne pri litanijah je bilo predstojništvo Marijine družbe z Maričko na čelu na častnem mestu pred oltarjem v prostornem prezbiteriju razvrščeno.

Kdo je bil bolj ponosen na svojo Maričko kakor France? Pa tudi v srcu matere Korenke se je zdaj nekaj zagibalo. To čustvo že ni več izviral le iz veljave in spoštovanja do uboge kočarjeve hčerke, ampak to je bila že ljubezen ki jo je naenkrat začutila v svojem srcu mati Korenka do te vrle deklice.

Le en dan je strpela, da se ni izdala: potem pa ni več mogla, da bi ne bila vprašala sina:

"No, France, kaj je z ženitvijo?"

"Mati, nič drugače kot lansko leto!"

"Torej hočeš vzeti kočarjevo Maričko"?

"Da, mati, to in nobene druge!"

"No, če je pa tako, naj pa vaju ljubi Bog blagoslovi; božja volja naj se zgodi vselej in povsod!"

* * *

Kmalu za tem je napočil dan, poln veselja in sreče. Mati Korenka je jokala kakor še nikdar v življenju, jokala od veselja in sreče . . .

Pred oltarjem sta klečala France in Marička, ženin in nevesta, za njima pa je bila razvrstena cela truma devic, z bleščočimi Marijinimi svetinjami na prsih. In te device, Marijine hčerke, so pevale z občutkom milodoneče pesmi v čast Brezmadežne. In nobeno oko ni ostalo suho, ko je ta očarajoča truma zapela s svojim srebrnočistimi glasovi sestri v Mariji, svoji vzorni prednici — nevesti, presrčno-ganljivo za slovo:

"Pa z Bogom, z Bogom, sestra draga,

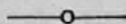
Marija naj povsod pomaga!

Za svojo bomo te imele . . .

O draga sestra bodi srečna,

naj sreča bo ti večna, večna!" . . .

Bog ve, ali je pogled na to pevajočo angeljsko trumo ali pa na ljubeznivi deviški par pred oltarjem bil kriv, da so žene po vasi kakor z enim glasom govorile, in trdile: "Da, ta zakon je v resnici v nebesih sklenjen" . . .

NEZNANEMU BOGU.

Ali se ne obnavlja med narodi poganstvo? —

Ko je hodil nekdanj apostol po Atenah, je našel oltar z napisom: Neznanemu Bogu. In ko je potem nastopil na Areopagu pred velikim zborom, je dejal: Možje Atenci! Kar častite, dasi vam je neznano, to vam jaz oznanujem — Boga, ki je ustvaril svet in vse, Boga, ki v njem živimo, se giblamo in smo . . .

Če stopate dandanašnji po svetovnih mestih, vidite tudi mnogo božjih hramov — prekrasne božje veže, zlatozarne bazilike z nebeskimi mozaiki, nebotične gotičke katedrale, prepojene z mističnim somrakom, mogočne rotunde s solnčnimi kupolami. Vprašajte, komu so posvečeni ti hramovi? Vprašajte resnega državnika, ki hiti mimo, vprašajte znamenitega umetnika, vprašajte priznanega učenjaka! Komu so posvečeni ti hramovi? Državnik je pogledal resno in skomizgnil z rameni, znameniti umetnik žvižga potihoma dalje, priznani učenjak se ni ozrl. Mimo hite, dalje hite, po opravljenih hite . . . Vidite, kakor nekdanj v Atenah! Ti gospodje ne vedo, komu so posvečeni prekrasni oltarji. Neznanemu Bogu!

Kakor nekdanj! — Ah, če je kakor nekdanj! Stopite pred areopag modernih velmož in recite: "Možje! Kar častite, dasi vam je neznano —" Stojte! Ali-ti velmožje res časte, kar jim je neznano, ali res časte Neznanega Boga? Ali ste opazili

kak znak čaščenja, ko so stopali mimo? Ne! Vidite, to je razloček med tedaj in sedaj!

Neznanemu Bogu! Pogani ga niso poznali, a njih duša je hrepenela po spoznanju, po božji svetlobi, po večni luči, njih bitje je klicalo v bedi po Bogu — Odrešeniku. Moderna duša je poznala nekdanj Boga — Odrešenika, a ga je zavrgla v svojem napuhu! —

To moderno poganstvo so pa zanesli nekateri okuženci tudi med naše slovensko ljudstvo v Ameriki. Sami ž njim okuženi, okužili so ž njim cel narod.

Verno je bilo to ljudstvo, zato dobro, moralno, pošteno trezno, ko je prišlo sem v Ameriko.

Pa ne samo med našim ljudstvom, med vsemi sloji, med vsemi narodi se širi ta moderni poganizem.

Še malo, in vstalo bo novo poganstvo. Ne stavijo še sicer malikov iz lesa in kamena na oltarje, stavijo pa malike v srca, a Bog, ki živi med njimi, jim je neznan! Prestresljivo je opisal to nepoznanje božje Patrick A. Sheehan. Duhovnik kleči pred oltarjem. Zunaj po mestu pa vrvi in šumi življenje. Po ulicah in cestah drvi svet.

"O Gospod, Gospod! kliče duhovnik. Kako samotni in molčeči, kako skriti in zapuščen si ti! Tisoči in tisoči hite po grdem mestu, a kako malo, kako malo jih je, ki vedo za tvojo strašno pričujočnost! Tu

zunaj drve po ulicah gori in doli, tvoje stvari, ki jih je ustvarila tvoja roka in ki naj bi se vrstile zopet k tebi. Mislijo le na dobiček, na zabavo, na greh, ti pa molčiš, in nič ne vedo o tvoji bližini! Tvoje ime se čuje na cestah, a ti, strašna Resničnost, si jim le prazen pojem. Mislijo nate, kakor da si daleč, daleč od tod, na Sinaju ali na Kalvariji; ne vedo, da si ti tu, da se te njih roka lahko dotakne, da njih glas sega do tebe. Trudni državniki, obloženi in preobloženi z mislimi in skrbmi, so onostran v oni palači; modrosti potrebujejo, a ne vedo, kje dobe — svetovno modrost; vladajo svet, prilastili so si tvoje pravice, a ne spoznanja, ki razsvetljuje, ne sodbe, ki bi jim mogla pokazati, kaj je prav, a kaj ni . . . In tu kroginkrog umirajo duše od gladu ali iščejo otrobi; pozabili so Očeta in pozabili prositi kruha. Resnično, ti si skrit Bog in svet te ne pozna! . . ."

* * *

Kaj je vzrok, da se je tako razširilo bogoneznanje?

Če vprašamo nje, ki gledajo pomilovalno na verno ljudstvo, nam poreko: kultura! Prosveta! Moderna veda, moderna umetnost, moderna prosveta, je odprla nove perspektive, novo obzorje, nove cilje . . . Krščanstvo je bilo dobro za prešle čase, ko je bilo svetovno naziranje omejeno, ko se je mislilo, da je zemlja središče vesoljstva, a to mnenje je dandanes zastarelo in z njim se je preživelo krščanstvo. Krščanstvo je bilo dobro za one dobe, ko je bilo malone neznano naravoslovje, ko je še bila nepoznana zgodovinska kritika, ko sta bili biologija in sociologija še v povojih. A devetnajsto stoletje je za vselej pokopalo naivno naziranje otroških dob, in zaman plače cerkev na grobovih vere. Kar je bilo, se ne vrne več! Moderni človek ne more več verovati!

Tako govore moderni ljudje, in mnogokdo jih v čudu posluša in mnogokomu se

vse to zdi resnično in mnogokdo podvomi o tem, kar je veroval dotlej. A kdor res misli, kdor hladno zre v svet, kdor pazno zasleduje razvoj modernega znanja, ta se mora pač čuditi le drzki samosveti nekaterih ljudi.

Kultura naj je vzrok bogoneznanja? Kaj pa je moderna kultura? Ali ni svota vseh modernih pridobitev? In kaj je pridobila nova doba resničnega, kar bi bilo v resničnem nasprotju z resničnim krščanstvom? Povejte, vi ošabni moderni ljudje, ki pomilovalno zrete na nas, kaj?

Ali je mehanika, ali je fizika kaj odkrila, kar bi bilo v oporeki s krščanstvom? Moderna veda je odkrila neznane sile, podvrgla si in usužnjila silne prirodne moči, toda kje bi tu tičalo kaj, kar bi uničevalo krščanstvo, tega zares ne vidimo. Da moderna doba ni uporabila napredka vsikdar v pravo blaginjo človeštva, to je resnica in tega krščanstvo ne more nasprotovati, saj je napredek le dopolnjenje tistega blagoslova, ki ga je dal Bog prastarišem: "Naraščajta in množita se in polnita zemljo in podvrzita si jo in gospodujta . . ."

Ali je astronomija (zvezdoznanstvo), izgnala krščanstvo iz vesoljstva? Odkrila je astronomija neizmerne daljave in brezkončne svetove, a s tem ni iztrgala sveta božjemu gospodstvu in ni rešila vprašanja: odkod gibanje? Vsa neizmernost in brezkončnost svetovnega sestava le bolj in bolj glasno kličeta: "Kdo more prešteti božja dela? Kdo bo preiskal božje čudeže? Kdo bo izrekel mero božje velikosti?" — besede modrega Siraha. — Res je Kopernikov sistem prevrgel stari ptolomejski sistem (nauk) ki je učil, da je naša zemlja središče vsega stvarjenja, da se toraj solnce, mesec zvezde vrte samo okrog zemlje. Toda stari ptolomejski nauk ni bil v nobeni organični zvezi s krščanstvom. Krščanski učenjaki so ga sprejeli in mu vrjeli, ker je bil pač splošen nauk, toda

niso mu priznavali absolutne veljavnosti, kam li dogmatično veljavnost. Sv. Tomaž Akvinec, gotovo klasičen predstavnik krščanskega modroslovja, je izrečno označil ptolomejski nauk za človeško trditev, katero treba dokazati. On pravi: “Ta ni dovolj dokazan, da bi bil resničen, kajti mogoče so še, drugačne razlage.” — Seveda se je z videzom strinjala tudi pisava sv. pisma, ker se v vprašanih, ki niso važne za vero akomodira ljudskemu splošnemu naziranju. To pa je bilo razlog, da je rimska kongregacija prepovedala Galilejev nauk, ker je bil z ozirom na splošno tedanje naziranje revolucionaren, nedokazan ter v toliko tudi samovoljen. Ni pa Cerkev prepovedala nadaljnega znanstvenega raziskavanja, in tako je končno veda znanstveno dokazala, da je bila Galilejeva misel resnična. Tedaj jo je pa krščanska filozofija z veseljem sprejela in jo mirno uporablja v svojem razlaganju stvarjenja. Cerkev je bila potemtakem ne nasprotnica napredka, temveč samo regulator, urejevalka mirnega naprednega razvoja.

Ali je prirodoslovje, ali je biologija, paleontologija odkrila kaj, pred čemer bi iznemoglo krščanstvo? Največja ideja, je jo je vrgla me svet moderna veda, je evolucija, — razvoj. Ta ideja je zares nekaj novega: razvoj vesoljstva iz prativari, razvoj svetov in osolnčij iz vesoljstva, razvoj življenja iz kali . . . Toda prvič: evolucija je tako splošno le nedokazana hipoteza. Kje so dokazi za splošno evolucijo? Da se je razvilo vesoljstvo iz neke pravtari, iz pramegle, je mogoče, verjetno, prav verjetno, mi sami celo to branimo, a priznati moramo vendarle, da ni vse tako jasno, da je treba rešiti še resne zagonetke, tehtne pomisleke in težke ugovore. Da se razvija življenje iz kali, to gledamo vsak dan v prirodi, toda odkod kali? Du Bois.-Reymond je bil velik mislec, a reči je moral: to je uganka! Nihče še ni dokazal, da bi se le najmanjša živa stvarca mogla razvi-

ti iz mrtve stvari, nasprotno, ravno moderna veda je z vsemi poskusi le dognala, da vznikne vsako živo bitje iz živih kali. Odkod prvo življenje? tega moderna veda ne ve. Tudi ni resnično, da bila moderna veda dognala rastlin iz ene prakali, razvoj živali iz ene prastanice, ali celo razvoj živalstva iz rastlinstva. Darwinizem, ki je hotel razložiti ta razvoj mehanično, se je izjalovil, a evolucionizem, ki tolmači ta razvoj iz notranjih počel, je nedokazan! Morda je resnična neka omejena evolucija, morda, a splošna evolucija je popolnoma neznanstvena. Drugič: in če hipotetično priznamo vso evolucijo, splošno evolucijo (izimši seveda človeka, ker o duši ne gre sodba prirodoslovju!), kaj tedaj? Ali mar ubežite Bogu? Evolucija, razvoj od nepopolnega do popolnega, je nezmisel brez prvega vpliva, brez prve sile, brez prvega Fiat! Kadar se bodo skale same nosile nazaj v gore, kadar bodo slapovi sami grmeli nazaj na jezove, kadar se bo potencialna energija sama izpreminjala v kinetično energijo — tedaj bomo priznali, da je mogoča evolucija vesoljstva brez Boga! In še tedaj ne ubežite Bogu! Dokler priznate le eno stvarco, ki se more razvijati, morate priznati Boga. Tista stvarca je končna in pojem končnega je nezmisel brez Neskončnega!

Ali je ovrgla krščanstvo psihologija, etika, sociologija? Prav res, snovali so psihologijo brez psihe, dušeslovje brez duše, tajili so dušo, toda odkriti bodimo! ali so jo tudi utajili? Spencer, pač eden največjih modernih mislecev — ne govori o duši, a mora priznati nekem “ne vem kaj.” V vseh premenah, ki se vrste v duhu, ostaje nekaj, pravi Spencer, nekaj, iz česar izvira ta enota da sem jaz vedno jaz. Zastonj bi se trudili razdeliti to. To, ta stalni “ne vem kaj” imenujemo substanco duha, da jo tako ločimo od raznih menjajočih se duševnih pojavov, imenuje krščanstvo — dušo!

Ob križu v gozdu.

In moderna etika! (nauk o poštenem življenju brez vere) Kje pa je pravzaprav tista etika? Mi vidimo nebroj ponesrečnih poskusov, odtrgati etiko od krščanske dogme, a kake znanstveno osnovane etike nikjer ne vidimo! Ali je Nietzschejev “nadčlovek” ideal moderne etike? Tista “plava bestija”, ki bo kakor vampir pila masam kri? Spencer, ki je razmišljal tudi o tem, je prišel do spoznanja, da se more snovati etika le na harmoničnem združenju egoizma z altruizmom. No vidite, in kaj pa uči krščanska etika od početka? Ali ne uči prav tega, le da je njen nauk mnogo bolj filozofično obrazložen? Človek je socialno bitje — evo podstava altruizma: ljubi bližnjega — človek pa je tudi sam za se oseba, ne reč, ne blago — evo podstavo egoizma v dobrem pomenu besede: ljubi sam sebe in ljubiti te morajo tudi drugi! Srce, ki v njem vlada popolno soglasje egoizma in altruizma, pravi Spencer, je srce človeka — ideala. Evo, to pa je mogoče le tam, kjer je cilj neskončen, neizčrpen, vsem vse! In krščanstvo je tisto, ki uči, da cilj človeštva ni tostran kjer je vse končano in zato nezadostno za vse, nasprotno sedaj egoizmu, sedaj altruizmu, marveč da je cilj človeštva v Neskončnem. V Bogu, ki je Neskončen, je neizčrpen vir sreče, blaženstva in uživanja za vse. Z ozirom na ta cilj, ki je zmožen biti vsem vse, torej ni več povoda za konflikt med egoizmom in altruizmom. Ideal je potemtakem mogoč le v krščanstvu in v krščanski etiki, ki ravna vse življenje pod ozirom na posmrtnost in neskončnost.

Kakoršna etika, taka pa je tudi sociologija. Spencer je zadnja leta svojega življenja z bridkostjo v srcu opazoval, kako se človeštvo pogreza v novo barbarstvo in novo suženjstvo, v socialno demokracijo. Toda ali ni privlačnost socializma največja tam, kjer so se mase najbolj obtujile krščanstvu in krščanski etiki? Med katoliškim ljudstvom si socialna demokraci-

ja ne more osvojiti ljubezni v živem nasprotju s socialno demokracijo, kakoršna je dandanašnji! In najbolj enoten, najbolj dosleden program socialne reforme je zasnoval ravno Leo XIII., in zopet prav zato, ker ga je osnoval na večno resnična in večno plodna krščanska načela!

Nasprotniki krščanstva se tako radi sklicujejo na zgodovino, na kritično zgodovino moderne dobe, na primerjalno jezikoslovje in primerjalno veroslovje. To so lepe vede, vede, ki so človeškemu duhu le v čast, toda — kaj so odkrile takega, kar bi izpodmeknilo krščanstvu podstave? Nam ni znano, da bi katera moderna historična pridobitev nasprotovala krščanstvu, seveda resničnemu krščanstvu, ne kaki umišljavi, ki si jih mnogokrat nasprotniki nasnujejo o njem. Katera pridobitev nasprotuje krščanstvu? Ali ta, da se jeziki v davnini bolj in bolj bližajo? Kraščanstvo ravno uči, da je izšel človeški rod iz enega debla! Ali ta, da so marsikak sličen verski element obsledili tudi v drugih verstvih? Toda zopet krščanstvo uči proti protestantom, da človeška pamet nekaj božjega more spoznati tudi brez razodetja; krščanstvo uči, da je Bog dal prvo razodetje, prvo blagovest, takoj prastarišem človeškega rodu, da bi bila skupna last in dediščina vsemu rodu, v tolažbo in nadejo v težkih dneh greha in pokore, dokler bi ne posijala iz višine Luč odrešenja in osvobojenja! Kaj čuda tedaj, če so se ohranili pri vseh narodih nekateri prameni, nekatere otemnele sledi resničnega verstva? Ali morda nasprotuje krščanstvu moderno naziranje o sv. pismu? Da in ne. Strauss, Renan in tubinški kritiki so res hoteli izpreminiti sv. pismo v pisan niz samih mitov i bajk, toda izkazalo se je, da so bili ti možje — kakor pravi sam “reformokatoličan” dr. J. Müller — le “nemetodični špekulantje.” Tudi se je izjalovil poskus potisniti evangelij v poznejšo dobo. Koncem 1. stoletja so bivali

že vsi evangeliji. To priznava že tudi Harnack prvi zastopnik protestantovske historične teologije. Seveda Harnack in z njim moderna racionalistiška šola ne priznava, da bi bilo v evangelijih vse historično, izkuša marveč kritično izločiti iz njih zlasti čudeže. Toda zakaj? Ali mar zato, ker zgodovina priča, da se svetopisemski čudeži niso res zgodili? Ne! Zoper evangelijske čudeže zgodovina nima nobenih prič, ima pa za čudeže. Zakaj torej? Samo zato, ker čudežev ni mogoče spraviti v okvir apriorističnih modernih teorij. Moderne teorije taje mož-

nost čudežev, zato a priori taje vse, kar je v evangelijih čudežnega. Toda je li to znanstveno? Če se čudeži niso godili, ovrzite jih historično! Če pa historija, zgodovina, neoporečno priča, da so se tista dejstva res zgodila, in če vsa moderna veda priča, da tistih dejstev ni mogoče razložiti naravno, tedaj priznajte možnost nadnaravnih pojavov in revidirajte svoje teorije. Ker so dejstva dejstva, bo pač zmota v vaših teorijah a priori! To bi bilo edino znanstveno, edino kritično in logično, in tako bi tudi moderna kritika dospela tja, kjer je od početka krščanstvo!

(Dalje prih.)

KJE JE GROB SV. CIRILA?

Dr. F. Ušeničnik.

III. Predno zasledujemo, kam so položili rakev, oglejmo si pogrebni sprevod na podobi v stari cerkvi sv. Klementa. Če gremo iz zgornje cerkve skozi zakristijo po stopnicah v spodnjo cerkev, pridemo naravnost v ozek, dolg hodnik, ki se razteza vprek pred vhodom stare bazilike. Na desnem zidu so l. 1863. razkrili podobo, slikano na apno. Veščaki sodijo, da pristoji v XI. stoletje. Gledavcu na desni kaže slika oltar; na oltarju leži odprta knjiga; pred oltarjem stoji duhovnik, papež; roki ima vzpeti, kakor da bi pozdravljal vernike z besedami, ki so zapisane v knjigi: "Mir Gospodov bodi vedno z vami." Od te plati sem se pomika proti oltarju velik mrtvaški sprevod. Mož, ki ga neso k pogrebu, mora biti svetnik; zakaj okrog glave mu žari svetniški sij. Palij, ki se mu ob ramenih vije izpod bogato okrašenega mrtvaškega prta, očituje, da je bil nadškof. Dva akolita poleg nosil vih-tita z eno roko vsak svojo kadilnico,

drugi roki držita posodico za kadilo. Takoj za pogrebci gre svečeništvo; v sredi med njimi je papež sam; pozna se po tijari, ki jo ima na glavi; svit, ki mu ozarja glavo, kaže, da je svetnik. Papežu ob desni gre star duhovnik; brada mu je ne navadno dolga. Ob papeževi levi nese dijakon križ na drogu nasajen, to se ne vidi dobro; De Rossiju se zdi, da duhovnik ob levi ne nese ničesar, ampak za njim; zadej mole v zrak krive pastirske palice; za svečeništvom se gnete pobožno ljudstvo.

Vse to se na sliki razločno vidi. Vprašanje je le: Koga neso k pogrebu? Kdo je oni papež in svetnik ob njegovi desni?

Kdo je rečeni papež, zapisano je pod podobo z velikimi, dosti čednimi črkami. Bere se: HVC A VATICANO FERTUR PP. NICOLAO IMNIS DIVINIS QD AROMATIBUS SEPELIVIT. Latinsčina tega napisa je res da trda, a misel se vendar lahko pogodi. Za papeža Nikolaja

so prenesli iz Vatikana svetnika, mazilili ga z dišavami in pokopali svete pesmi pojoč. — Nikolaj, ki ga napis opominja, je Nikolaj I., prednik Hadrijana IV.; zakaj papež, ki gre za pogrebom, ima svetniški sij okrog glave; a samo prvi papež tega imena je svetnik, imena svetnikovega, ki ga prenašajo, pa ni nikjer videti. Pod napisom, ki smo ga razmislili, se bere samo še, da je neka Marija Marcellaria za prejete milosti dala sliko napraviti. De Rossi misli, da je bilo ime mrtvečeve bržkone zapisano poleg nosil, pa da se je izbrisalo. Bila je namreč tedaj in tudi pozneje še navada, da so na slikah pisali imena tikoma oseb. O tem nas uverjuje druge slike pri sv. Klementu in po mnogih cerkvah v Rimu.

Slika nam torej ne pove imena; morda pa se da drugače dognati, koga neso. V dobi, v kateri je živel Nikolaj I., niso prenašali v cerkev sv. Klementa drugega svetnika kakor sv. Klementa in pa sv. Cirila. Ostanke sv. Klementa je Ciril sam prinesel, ko je s svojim bratom Metodom prišel v Rim l. 867.; sv. Cirila pa so začetkom l. 869. pokopali pri sv. Klementu. Sv. Klement ali sv. Ciril mora torej biti svetnik, ki ga neso iz Vatikana.

Utegne mi kdo prerekati: iz zgodovine za trdno vemo, da se je prenašanje sv. Klementa in sv. Cirila vršilo še le za Hadrijana II.; kako torej pravi oni napis, da so za Nikolaja nekoga prenesli iz Vatikana v cerkev sv. Klementa. Dandanašnji res ni več dvomiti, da je Hadrijan II. pokopal ostanke sv. Klementa in sv. Cirila; a te misli zgodovinci niso vedno bili. To pa je prišlo tako-le: Izvestno je, da je Nikolaj I. pozval sv. brata Cirila in Metoda v Rim; a Nikolaj je umrl nekoliko prej, kakor sta dospela sv. brata v večno mesto, tako da ju je vzprejel že njegov naslednik Hadrijan II. Ta okoliščina je bila povod pomotni misli, da sta sv. Ciril in Metod prišla v Rim za Nikolaja I. Pomota je

bila obča v XI. stoletju in tudi pozneje še dolgo časa. De Rossi navaja več primerov; nam zadoščuj rimski martirologij, v katerem se dne 23. listopada bere: Telo sv. Klementa so za papeža Nikolaja I. prenesli in častno pokopali v cerkvi, ki je bila sezidana njemu na čast. Ker je slika, o kateri je govorjenje, narejena v XI. stoletju, ni čuda, da se je v napis vrinila časoslovna pomota. Namestu Nikolaja bi moral biti na sliki Hadrijan II. Svetnik pa, katerega sv. ostanke neso iz Vatikana, je izvestno Klement ali pa sv. Ciril.

Kateri izmed teh dveh svetnikov je pravo za pravo na sliki, ne da se za trdno določiti; a zelo verjetno je, da je sv. Ciril. Tako misli De Rossi, in svojo podmeno je podstavil z dobrimi razlogi. Na sliki se vidi, kakor da bi svetnik, ki ga neso, še ne bil dolgo mrtev; a sv. Klement je umrl skoraj 800 let prej. Papežu ob strani gre samo eden svetnik; ko so pa prenašali ostanke sv. Klementa, sta bila oba brata pri sprevodu; in ker sta oba svetnika, bi bil slikar brez dvojbe obema začrtal svetniški sij okrog glave. Če pa slika predočuje pogreb sv. Cirila, takoj uganemo vsak, da je svetnik ob papeževi desni sv. Metod. Res da ni opravljen kakor škof; zakaj posvetil ga je Hadrijan za škofa; in to je utegnil tudi slikar vedeti, da si je pogreb Cirilov po njegovi misli bil za Nikolaja I. — Slednjič ne smemo prezreti že omenjenega napisa. Napis nam pripoveduje, odkod neso svetnika. Pravi namreč, da neso nekoga iz Vatikana k sv. Klementu. Slišali smo v italijški legendi, da so sv. Cirila najprej pokopali pri sv. Petru poleg Vatikana, in potem še le so ga po prošnji sv. Metoda prenesli v cerkev sv. Klementa. O ostankih sv. Klementa pa nam zgodovina nič ne pove, da bi bili kdaj pokopani v Vatikanu, t. j. v cerkvi sv. Petra poleg Vatikana.

Kdor vse to pomisli, mora z mirno vestjo pritegniti večjemu starinoslovcu De

Rossi-ju: Slika poleg vhoda v staro baziliko nam kaže pogreb svetega Cirila. Ne tajimo, da bi se povedanim razlogom ne dalo ugovarjati; a nihče ne more reči, da ni stvar zelo verojetna. Denimo, da je svetnik na nosilih sv. Klement in ne sv. Ciril. Slika ta ni zato nič manj pomenljiva za nas. Kdor prigovarja, da prenašajo sv. Klementa in ne sv. Cirila, mora priznati, da sta svečenika papežu ob desni in levi sveta brata Ciril in Metod. Naj je že torej naslikan pogreb sv. Cirila (kar je zelo verojetno) ali sv. Klementa, podoba je nam predrag spomenik naših sv. blagosvetnikov.

IV. Sv. Cirila so prenesli od sv. Petra k sv. Klementu. To nam pripoveduje italijška legenda, in potrjuje slika ob vhodu v cerkev. Kam pa so ga pokopali? Tudi to nam pove italijška legenda. Ob koncu pravi: marmornato rakev so položili v pripravljen grob na desni strani velikega oltarja. Panonska legenda, ki se ujema z italijško, pa še dostavlja: bogoslužni Rimljani so nad grobom dali napraviti sliko sv. Cirila. S temi besedami je natanko zaznamovan kraj, kje nam je iskati grob sv. Cirila. Oltarjeva desna stran je gotovo ona, ki je na desni svečeniku proti oltarju obrnenu. V bazilikah pa veliki oltar ni prislonec ob steni, ampak stoji sredi cerkve in sicer tako, da duhovnik gleda po cerkvi proti ljudstvu. Desna stran oltarjev je torej leva stran za onega, ki pride skozi velika vrata v cerkev. — Iz panonske legende pa moremo posneti, da je bil grob ob steni; zakaj samo na steno so mogli slikati.

Sv. Cirila grob bi bil torej ob steni v levi ladiji; in gotovo ne bi ga bilo težko najti, da ni Robert Guisard l. 1084. razdeljal stare cerkve. Na razvalinah se je XII. stoletju dvignila nova cerkev. Kam so takrat prišli ostanki svetnikov? Ali so jih izkopali in prenesli v novo cerkev? — To vprašanje nam iznova zmede sled. —

Treba, da preiščemo stara pisma in listine.

Najstarejši rokopis, ki omenja ostanke sv. Cirila, so našli v arhivu plemenite rodbine Colonna v Rimu. Nikolaj Signorile, tajnik rimskega ljudstva, je popisal l. 1350. ostanke svetnikov, ki so jih ob njegovem času častili v Rimu. O cerkvi sv. Klementa pravi: "v cerkvi svetega Klementa so ostanki sv. Hrizogona, sv. Štefana papeža, sv. Aleksandra, sv. Bonifacija, sv. Pantaleona, sv. Prota in Hijacinta, sv. Cirila . . . itd. Cerkev svetega Klementa, o kateri govori tajnik Signorile, je brez dvojbe sedanja zgornja cerkev; stara cerkev je bila že davno zasuta, in Nikolaj Signorile bržkone niti slutil ni, da je bila kdaj še druga cerkev sv. Klementa.

Koncem XIV. stoletja so torej ostanki sv. Cirila menda bili v zgornji cerkvi; Rimljani so še vedeli zanje. Polagoma pa je ginil spomin na svetega Cirila, in kakor je podoba, v XVI. stoletju ni živa duša več pametovala, kje je pokopan slavni naš apostol. Razvidno je to iz tega, kar piše zgodovinar Baronius v pripombah k rimskemu martirologiju: Sv. Ciril in Metod sta umrla v Rimu, tukaj bila tudi pokopana in proslavljena po čudežih; njihju svete ostanke so baje nedavno našli pod oltarjem prastare kapelice v cerkvi sv. Klementa. — Če so za Baronija iznova našli ostanke sv. Cirila, torej prej niso več vedeli, kje so. Baroniju pritrjuje vrstnik Avgustinec Angelo Rocca, knjižničar v Vatikanu. V nekem spisu pravi: "v cerkvi sv. Klementa sta pokopana Ciril in Metod, slovenska škofa, slavna po čudežih; znano je, da so njihju svete ostanke našli pod oltarjem, v prastari kapelici iste cerkve; tedaj pa je papež Sikst V. ukazal, da telo svetega Cirila preneso v ilirsko cerkev sv. Hijeronima. To poročilo se popolnem ujema z opombo Baronijevo; razlika je samo, da Baronius pravi: "baje so našli", knjižničar Rocca pa piše: "znano je, da so našli ostanke sv. Cirila." Ti-

sto pa, kar oba dostavljata, da so namreč tudi ostanke sv. Metoda našli pri sv. Klementu, ni verojetno. Kar se dostaje povelja papeža Siksta V., je izvestno, da se ni nikdar zvršilo. Razen precejšnje relik-

vije ni pri svetem Hijeronimu nobenega spomina na sv. Cirila in nobena listina v kapiteljskem arhivu niti ne namiguje, da bi bili kdaj prenesli sv. Cirila od sv. Klementa k sv. Hijeronimu.

(Dalje prih.)

DOPISI.

Gorman, Wis. Naš Willard kaj lepo napreduje pod vodstvom našega dobrega župnika Rev. J. Novaka. Osmega decembra 1918 smo ustanovili društvo Krščanskih mater in ob enem tudi oltarno društvo. Takoj prvo nedeljo nas je pristopilo 26 članic. V odbor so bile izvoljene: Predsednica: Mrs. Kobal; blagajničarka: Mrs. Perovšek; tajnica Mrs. Perko. Vsaka članica naj pridobi še eno novo članico, da nas bo večje število in bomo potem z večjim uspehom kinčale dosedaj našo precej zapuščeno cerkev. Ustanovili bodo še fantovsko in deklško društvo. Nesrečna influenza je nas tudi obiskala. V petih dneh je v eni družini Platišer umrlo četrto oseb. Oče in mati sta umrla za pljučnico, otroka pa za škerlatnico. Očetu je bil zabranjen katoliški pogreb, ker že več časa ni bil pri spovedi, mati je pa bila previdena s sv. zakramenti za umirajoče. Sedaj počiva poleg svojih dveh otrok. Dva otroka sta pa še ostala živa namreč 10 letna hčerka in enoletni sinček, ki so ju pa vzeli dobri ljudje.

Še nekaj moram omeniti v svojem dopisu. V naši farmerski naselbini imamo zelo lepo petje, da ga kje v mestu takega nimajo. Društvo Zvon se veliko trudi za naše cerkveno petje in naš organist Mirko Pakiž zasluži v resnici pohvalo. Zelo smo veseli, ko imamo tako dobrega voditelja v osebi našega č. g. župnika Rev. J. Novaka. Letos je bila pri nas zelo dobra letina. Vse, kar smo sejali ali sadili, je dobro obrodilo hvala Bogu.

Pozdrav! Vaša naročnica.

Milwaukee, Wis. Tu je umrla Mrs. Barbara Velkovrh, pri čigar hiši so že sedem let bili naročeni na list Ave Maria. Na prvo adventno nedeljo so bili mož, žena in hčerka pri sv. maši in spovedi. Ko so prišli domov, je žena se počutila slabo in se vlegla v posteljo, iz katere ni več vstala. Umrla je dne 6. dec. pokopali smo jo prav slovesno iz cerkve sv. Janeza na pokopališče sv. Križa dne 9. dec.

Hvala vsem, ki so prihiteli na pomoč v bole-

zni in ob smrtni uri, posebno družinam Urbančič in Goršek prisrčni Bog plačaj!

Blaga pokojnica pa naj počiva v miru!

Pittsburgh, Pa. Tukaj je priredila šolska mladina dne 22. decembra božično prireditev, ki je pod sprenim vodstvom č. g. župnika in čč. šolskih sester izvrstno uspela. Dvorana je bila nabito polna gledalcev. Bilo je pa tudi kaj za gledati, kajti program je bil zelo obširen. Naj ga tukaj navedem: 1) The first Christmas, 2) Zdaj gre sem, zdaj pa tje. 3) What is in the Basket? 4) The Postman, 5) One Grandmamma, 6) Mladi vojaki, 7) Jingle Bells, 8) Christmas Fairies, 9) Domovini, 10) Na betlehemskih poljanah, 11) Znamenje.

S pozdravom John Golobič, zastopnik.

Dopis iz Canade. Mogoče bi zanimalo čitatelje "Ave Maria" vedeti, kako se nam slovanskim katoličanom godi tukaj v poldivjem Saskarhwanu.

V verskem oziru smo nekoliko zaostali, kar pa ni naša krivda, ker smo oddaljeni 9 — 14 milj od katoliške cerkve in je težko zahajati k božji službi. Naša naselbina šteje samo 24 davkoplachevalcev, zato tudi ne moremo misliti na to, da bi stavili svojo cerkev. Tudi bi ne mogli vzdrževati duhovnika. Sicer so nam pa škof v Prince Albertu povedali, da na to ni misliti, ker primanjkuje duhovnikov. Toda naši zavedni katoliški možje se ne dajo prestrašiti in niso obupali nad svojo močjo. Tako so že pred dvema leti sklicali vse sosede k posvetovanju. Pri tej priliki so bili izvoljeni trije odborniki, ter se jim je naročilo, da naj store vse kar mogoče glede verskega življenja pri škofu. Napravili so potem prošnjo na škofa, da bi nam poslal duhovnika vsaj enkrat na mesec. Kar se nam je zdelo skoraj nemogoče, se je zgodilo. Iz bližnje župnije je prišel čez nekaj dni Rev. Maire, s katerim smo se dogovorili, da nas bo obiskal vsako drugo nedeljo v mesecu. Ker pa duhovnik ne more priti tako

daleč brez stroškov, smo se zavezali, da bomo na leto dali gospodu za vožnjo \$200.00.

Vsaka družina nekaj prispeva in tako se nabere na leto več denarja, kakor pa označeno svoto. Ta denar se pa nalaga v hranilnico za novo cerkev, če jo bomo kdaj mogli postaviti. Službo božjo imamo sedaj v ljudski šoli. Tudi za veronauk je bilo prav slabo preskrbljeno. Sklenili smo naprositi katol. učiteljico iz ljudske šole, ki je oddaljena 7 milj, da bi podučevala našo dečo. Vsaka reč pa stane zopet denarja. Vendar dobra srca radodarnih naseljencev so omogočila da prihaja sedaj ob nedeljah učiteljica, ki podučuje mladino katekizem.

Stari pregovor pravi: "Bliže cerkve, bliže pekla." in kakor vidim, je tako res pri vas, kjer so velike slovenske naselbine in ima vsakdo vsaki dan priliko izpolnovati svoje verske dolžnosti. Gorje takim, ki naš narod dele v stranke in ga odvrtačajo od Boga. Tukaj v napol divji pokrajini pa nimamo nobenega socialista in tudi upam, da ostane naše naselbina tudi vnaprej taka kakor je bila dosedaj. V slogi je moč in za vzgled si postavimo našo 11 milj oddaljeno francosko naselbino, kjer je katoliška župnija in zelo lepo napredujejo. V svoji sredi imajo učene može zdravnike, trgovce, rokodelce in dobrostoječe farmerje. Le odpadnika ni med njimi.

Vas gospod urednik in vse čitatelje lepo pozdravim želeč vsem veselo novo leto **John Rejc**, farmer.

Willard, Wis. Od kar imamo svojega duhovnika, gre vse lepše v naši naselbini naprej, kar zadeva v verskem oziru. Vem iz skušnje, če človek na Boga in Marijo pozabi, tudi Bog in Marija pozabita na človeka. Kakor Vam je g. urednik že znano iz časopisov, nam je 30. maja ciklom razbil hišo. Zelo smo bili nesrečni. Je pač hudo za farmerje, če ga doleti taka nesreča že v začetku ko začne kmetovati. Za take, ki so bogati je pa zelo lepo na farmah, za reveže je pa povsod hudo.

Vsem prijateljem in znancem, ki so nam storili v naši nesreči veliko dobrega se iskreno zahvaljujem in želim veselo novo leto. **Karolina Korenchan**.

Euclid, O. Morebiti je to prvi dopis iz te naselbine v A. M. Tukaj bivamo po večini Hrvatje in Slovenci. Življenje tukaj je pa ravno tako, kakor ste ga lansko leto opisali v knjigi "Od srca do srca" — kjer nimajo svojega duhovnika. Tukaj je ena cerkev vsa zapuščena. Večkrat se sliši, da kdo reče, da bi rad poma-

gal in žrtvoval, če bi imeli svojega duhovnika. Nemogoče pa vem, da bi to ne bilo. Takih ugodnosti, kakor po drugih večjih naselbinah bi seveda ne bilo. Toda tudi med Indijanci je več duhovnikov, ki se žrtvujejo za izveličanje duš in Kristusa. Veliko ljudi že leta ni videlo cerkve odznotraj. Če bi bilo drugače, bi bilo v tem oziru boljše. Ako se ne sliši božje besede, ni čuda, da je toliko mrtvih na duši. Socializem ima po takih naselbinah lepo polje za svoje pogubne nauke. **Ivana. Ule**

Gilbert, Minn. Tudi iz naše naselbine naj se sliši, kako se tukaj gibljemo Slovenci. Marsikateri je občutil nesrečno influenco in ta bolezen je tudi mnogim odprla oči, da so izpoznali, da je še eno višje bitje nad nami, to je večni Bog. Zelo je bilo žalostno, ko smo imeli od 26. oktobra do 15. decembra cerkev zaprto. Tudi šole so bile zaprte.

Na sveto božično noč smo imeli polnočnico, pri kateri je veliko ljudi prejelo sv. obhajilo. Na sveti dan je bilo veliko ljudi v cerkvi, tudi taki so prišli, ki že leta in leta niso videli cerkve odznotraj.

Prevzel bom zopet letos težko delo na svoje rame in bom še znanprej zastopnik lista Ave Maria. Rojake že sedaj prosim, da mi gredo na roke, kadar jih bom obiskal. Imel bom razne knjige seboj, kakor molitvenike in pripovedne narodne podučne knjige. Sezite po njih, da Vam bodo krajši zimski večeri.

Srečno novo leto! **Frank Ulčar**, zastopnik.

Browndale, Pa. Vedno prebiram naš list Ave Maria, toda nisem še videl v njem dopisa iz naše naselbine. Žalostne čase smo imeli zadnje tri mesece, ker je bolezen toliko žrtev zahtevala. Meni je umrla sestra in njen mož in zapustila sta sedmero otrok. Najstarejši je star 17 let, najmlajši pa dve leti. Moja sestra je bila stara 37 let in ne 57 let, kakor je nekdo pomotoma poročal v Glasilo K.S.K.J. Doma sta bila iz Borovnice, vas Breg. Bila naročnica Ave Maria. Naj počivata v miru!

John Molek.

Brooklyn, N. Y. Malo pozno je že, toda upam, da boste sprejeli v Ave Maria malo poročilo iz naše župnije. Dne 24. 11. se je poročila pridna mladenka in članica Marijine družbe gca Kathie Schneller z g. Jurijem Šutej. Ženin je doma iz Brezavice, nevesta pa iz Pregrada na Dolenskem. Marijina družba ji je podarila kot poročno darilo krasen kip Matere božje.

Za vse Ljudi in za Vse Slučaje!

Gotovo je, da imam največje prodajalne in najbolj založene z različnim blagom, za slovenske gospodinje in gospodarje, pa tudi za ženske in neveste, ker imam fino pohištvo in druge potrebne reči.

PRVE SA GOSPODINJE, katere dobijo pri meni najboljše peči, preproge, lino-
leum, posode, vozičke, zibece, blazine, omare in drugo.

GOSPODARJI VEDO, da imam raznih barv, železja, ključavnic, cevi za plin,
stekla, korita in drugo vedno v zalogi.

NOČ IN DAN pa imam otvorjen pogrebni zavod z "AMBULANCIAMI" —
Trije ambulančni in holniški avtomobili so vedno na razpolago za vsaki
čas, za vsako nezgodo ali bolezen.

Največji pogrebni zavod, v katerem izvršujemo vsa dela v največjo zadovolj-
nost naroda.

Oba telefona noč in dan:

Bell: Rosedale 1881.

O. S. Princeton 1381.

ANTON GRDINA, TRGOVEC IN POGREBNIK

6127 ST. CLAIR AVENUE.

Severova zdravila vzdržujejo
zdravje v družinah.

Kašelj

najslab pri otrocih ali odraslih, se
na sme nikdar zanemariti. Kašelj
je znak prehlajenja in ga je treba
takoj ločiti. Nikoli vam ne bo žal
vzeti

Severa's Balsam for Lungs

(Severov Balsam za Pljuča), ki je
zelo prijetno zdravilo proti kašlju,
prehladu, bodcu, hripavosti in ka-
dar v grlu boli. Zelo priporočljivo
je za novorojenčke, otroke in odras-
le. Cena 25 in 50 centov v vseh
lekarnah.

Severov Almanah za Slovence
za leto 1919 je gotov in pripravljen
za razpečavanje v vseh lekarnah
ali pa naravnost od

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

SEIZ BROS.

Priporoča vsem slovenskim duhovnikom
svoje veliko izbiro nabožnih knjig v vseh jezi-
kih, vseh cerkvenih potrebščin kipov, podob,
svetinjc itd.

In vsem slovenskim društvom pri nakupu
zastav in društvenih znakov.

21 BARCLAY STREET, NEW YORK

Telephon, 5985 Barclay

Slovenski zobozdravnik

Dr. M. Josip Pleše

Ordinira od 10. ure zjutraj do 8. ure zvečer.
Ordinira tudi izven določenih ur po dogovoru.

Specialist in Bridge Work and Gold inlays.

178 E. 72nd STREET. NEW YORK CITY

Novi Movitvenik "Ave Maria" z velikim debelim tiskom

za slabovidne se ravnokar tiska. Da ustrezemo našim rojakom, ki so vedno povpraševali po molitveniku z velikim tiskom, smo se odločili ga natisniti. Ker se nismo mogli podati v velike stroške pri sedanji draginji papirja, zato ga bomo tiskali le omejeno število. Molitvenik bo priročne žepne oblike, tiskan na fin tenak papir in obsega 260 strani. Vezava bo trojna, namreč v platno z rdečo obrezo, cena 70c, v usnje vezan z zlato obrezo, cena \$1.00. Vatirane platnice v usnje vezan z zlato obrezo, cena \$1.25.

Kdor hoče, naj ga takoj naroči, da bomo vsakemu takoj odposlali, ko bo tiskan.

"AVE MARIA"

62 St. Marks Place

New York, N. Y.

POZOR!

ALI ŽE IMATE KOLEDAR "AVE MARIA." ZA LETO 1919.

Naročite se nanj takoj, dokler zaloga ne poide. Koledar obsega veliko mičnih povesti, podučnega berila, smešnic, zanimive statistike in ima 55 krasnih slik ne všteti novo naslovno sliko koledarja. 13 slik "Iz Jugoslavije" kaže vse znamenitejše kraje, trge in mesta mile naše slovenske domovine. Za 35 centov, kar je skrajno malenkostna svota, dobiš krasen koledar, kateri je vreden najmanj dvakrat toliko.

Naroča se: AVE MARIA, 62 St. Mark's Pl. NEW YORK, N. Y. V krajih, kjer imamo zastopnika, dobiš koledar pri njemu.

Kdor še ni dobil letošnjih knjig Zveze K. Slov., naj se obrne na naše krajevne zastopnike. V Clevelandu pri Mr. Frank Suhadolniku, 6107 St. Clair Ave., dobe vsi tisti knjige, kateri so jih naročili pri zastopniku Mr. Frank Gaspariju, ali pa pri Mr. Gaspariju na 887 Ansel Rd.

Izšla je "Pesmarica" cerkvenih pesmi. Zbirka vseh slovenskih mašnih in nabožnih pesmi. Primerna zlasti za šolsko mladino. Pesmi so brez not. Knjižica je trdo vezana in stane 50 centov iztis. Naroča se pri našem upravnštvu Ave Marije 62 St. Marks Place New York, N. Y.